

Turska 1985.

Pohod Speleološkog odsjeka Planinarskog društva Sveučilišta »Velebit«

ANA SUTLOVIĆ

Potaknuti uspjehom mini-ekspedicije u Austriju 1984. godine, te željom da se u skladu s vlastitim realnim speleološkim, organizacijskim i financijskim mogućnostima steknu korisna saznanja o krškim predjelima i speleološkim objektima izvan naše zemlje, članovi speleološkog odsjeka PDS »Velebit«, razmišljajući o konkretnom cilju odlučili su se za ekspediciju u Tursku.

S relativno malo znanja i iskustva većine članova. pripreme su počele proučavanjem strane literature i razgovorima s grupom alpinista, koji su pomogli da se pobliže odredi područje istraživanja i stupi u kontakt s ljudima koji nam mogu dati detaljne informacije. Kao glavni cilj ekspedicije izabran je planinski masiv Aladağ, koji se proteže istočno od grada Niğde. Osim redovne speleološke aktivnosti, nisu poduzimane dodatne vježbe jer su svi članovi vrlo dobro poznavali mogućnosti svakog pojedinca. Pošto nismo uspjeli osigurati neki praktičniji prijevoz (vozilo tipa kombi ili slično), odlučili smo se za najjeftiniju mogućnost — autobusom do Istambula, a zatim vlakom.

Ekspedicijska ekipa je u konačnom sastavu brojala šest ljudi, i to: Robert Erhardt kao vođa, Darko Cucančić, Eduard Kireta, Zoran Petković, Ana Sutlović, Igor Vlahović. Dana 4. listopada 1985. izvršene su posljednje pripreme za polazak, uzeta su užeta, oprema, izvršena kontrola i zadnji dogovor.

Tok ekspedicije. 5. listopada 1985. Polazak s autobusnog kolodvora u Zagrebu.

6. listopada. Dolazak u Istanbul, gdje smo se raspitali za daljnji nastavak putovanja.

7. listopada. Prelazak na azijski kontinent i odlazak vlakom za Ankaru.

8. listopada. Odlazak vlakom za Niğde.

9. listopada. Dolazak u Niğde, gdje smo došli potrebne informacije i karte područja oko vrha Aladağ. Odlazak u podnožje planine do mjesta Džukurbağ, gdje smo razgovarali s vodičima o speleološkim objektima. Nakon nepovoljnih informacija što se tiče špilja i jama, odlučili smo se popeti na 3756 m visok vrh Demirkazik i razgledati teren.

10. listopada. S jednim dijelom opreme krenuli smo prema vrhu i na otprilike 3350 m nadmorske visine postavili logor.

11. listopada. Zbog snijega koji je napadao tokom noći i lošeg vremena odlučili smo se za povratak u dolinu. Pri silasku istražili smo jednu polušpilju dugu 17 m.

12. listopada. Saznavši za jedan objekt udaljen oko tri sata hoda od sela, uzeli smo vodiča i istražili jamu duboku 6,5 m. Pošto teren nije obećavao ništa bolje, odlučili smo krenuti prema jugu, na obalu Sredozemnog mora.

13. listopada. Dolazak u Kizkalesi, malo mjesto na obali.

14. listopada. Odlazak autobusom prema Alanyji. Odabrali smo drugo područje istraživanja iznad mjesta Džamyolu.

15. listopada. Prebacili smo se petnaestak kilometara od obale uz rijeku Dimdžay gdje smo podigli logor.

16. listopada. Zbog veoma lošeg vremena cili smo prisiljeni cijeli dan ostati u logoru.

17. listopada. Saznali smo od mještana da se kod 8 km udaljenog sela Gümüşkavak nalazi velika špilja, pa smo se prebacili u to mjesto.

18. listopada. Obilna kiša prisilila nas je da čekamo u seoskoj školi, te da nas domaćini odvedu do ulaza u dvije špilje, počeli smo s istraživanjem i topografskim snimanjem. Dužina prvog objekta iznosi 240 m.

19. listopada. Nakon što su nam domaćini pokazali ulaze u dvije špilje, počeli smo s istraživanjem i topografskim snimanjem. Dužina prvog objekta iznosi 240 m.

20. listopada. Istražili smo i snimili drugi objekt dug 130 m. Nakon toga ponovno smo se vratili na more.

21. listopada. Odlazak prema Antalyji. Prošli smo kroz grad Manavgat, u čijoj su okolini francuske ekspedicije istraživale više puta. Međutim, zbog nedostatka vremena i zbog vezanosti za javni prijevoz, nismo mogli posjetiti to područje. Odlučili smo se zaustaviti na još jednom terenu, i to u mjestu Ağlasun, tridesetak km od Isparte.

22. listopada. Dolazak u Ağlasun, gdje smo saznali da u blizini nema speleoloških objekata, u što smo se uvjerali hodajući po planini Ak dağ (2270 m).

23. listopada. Odlazak preko Isparte do Denizlija, gdje smo posjetili zanimljive termalne izvore.

24. listopada. Odlazak do Seldžuka. Razgledavanje starog rimskog grada Efesa.

25. listopada. Preko Izmira vratili smo se u Istanbul.

26. listopada. Povratak u Jugoslaviju.

27. listopada. Dolazak u Zagreb.

Tehnički podaci. Od zajedničke speleološke opreme na put smo uzeli oko 600 m užeta, 2 pribora za opremanje objekata, crtači pribor, spitove, pločice za spitove.

Sva ostala oprema: 3 šatora, osobna speleološka oprema, karabit, plastična odijela i drugo, bila je privatna.

Osim sanitetskog materijala za pružanje prve pomoći, uzeli smo i razne lijekove, prema savjetu liječnika, alpinista Borislava Ale-raja. Svi članovi tokom ekspedicije uzimali su tablete protiv malarije. Za vrijeme trajanja ekspedicije nitko od članova nije imao većih zdravstvenih poteškoća.

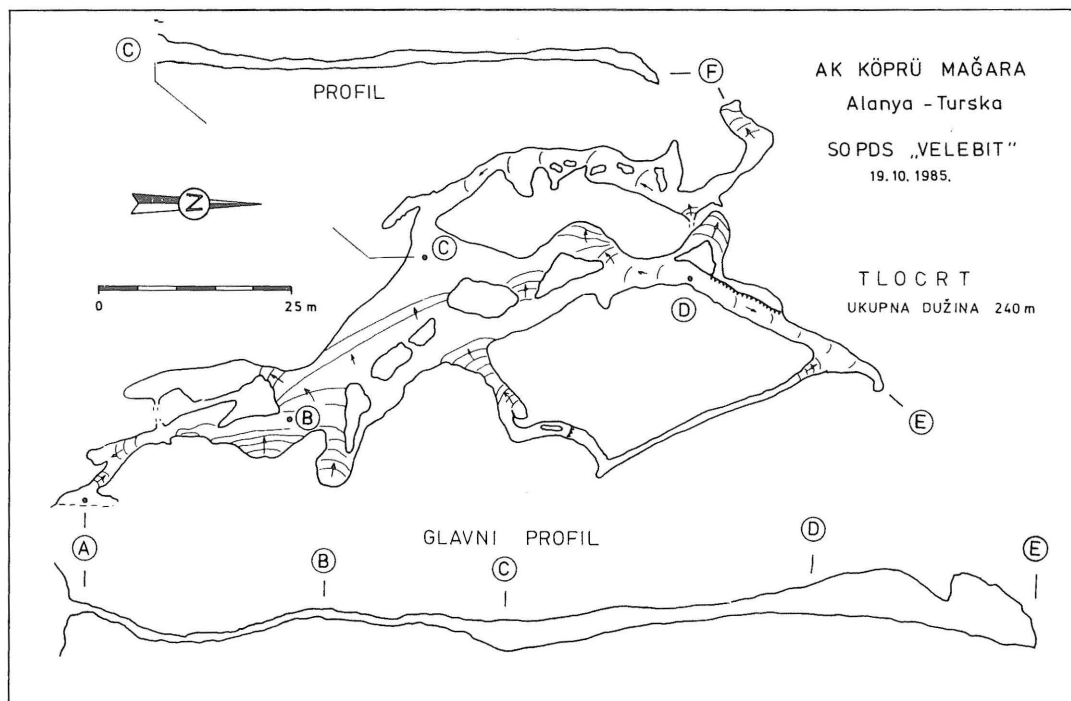
Što se tiče prehrane, uglavnom smo se hranili u jeftinijim restoranima gdje je bilo moguće, a za vrijeme bivakiranja kupovali smo i jeli suhu hranu i pili čajeve. Iz Jugoslavije nismo nosili hranu tako da smo jeli isključivo turska nacionalna jela, koja su bila raznolika i ukusna. Obroci su nam uz to bili nadopunjavani svježim voćem i čajevima koje smo dobivali od mještana.

Financijska sredstva za troškove ekspedicije osigurali smo jednim dijelom prije, od raznih speleoloških istraživanja, a većim dijelom vlastitim udjelom članova ekspedicije. Ukupno smo potrošili oko 200 000 dinara, što iznosi otprilike 33 000 dinara po osobi. Od toga za prehranu je potrošeno 72 000 dinara, troškove prijevoza 108 000 dinara a ostalo je utrošeno za razne druge potrebe (noćenje, vodiči, i sl.).

Istraživanje područja oko vrha Aladaga

Foto: E. Kireta

Za sporazumijevanje sa stanovništvom u rijetkim slučajevima koristili smo se engleskim i njemačkim jezikom, a najčešće, u razgovoru s ljudima iz sela oko kojih smo istraživali terene, turskim jezikom, pri čemu smo se služili tursko-engleskim rječnikom.

Zaključak. Ocjenjujući uspjeh neke ekspedicije, prvenstveno se ima u vidu realizacija zadanog cilja. Gledano s tog aspekta, ekspediciju »Turska '85« možemo smatrati uspjehom. Broj i veličina istraženih speleoloških objekata nije velika, ali je zato stečeno veliko iskustvo koje će nesumnjivo dobro doći u drugim sličnim pothvatima.

Ekspedicija je trajala 23 dana, a istraženo je ukupno preko 400 metara. Uglavnom su to horizontalni speleološki objekti bez vode, a za istraživanje nije bila potrebna specijalna speleološka oprema ni tehnika svladavanja.

Osnovna je prednost ovakvih manjih ekspedicija što se s malo materijalnih sredstava mogu postići dobri rezultati, a poznato je da je financiranje velikih ekspedicija problematično, pa se iz tih razloga rijetko organiziraju. Ovakve mini-ekspedicije omogućuju mlađim članovima da sudjeluju, da se upoznaju s načinom organiziranja ovakvih akcija, da steknu dragocjena iskustva koja će bogatiti i razvijati kako njih same, tako i cjelokupnu speleologiju u našoj Republici.

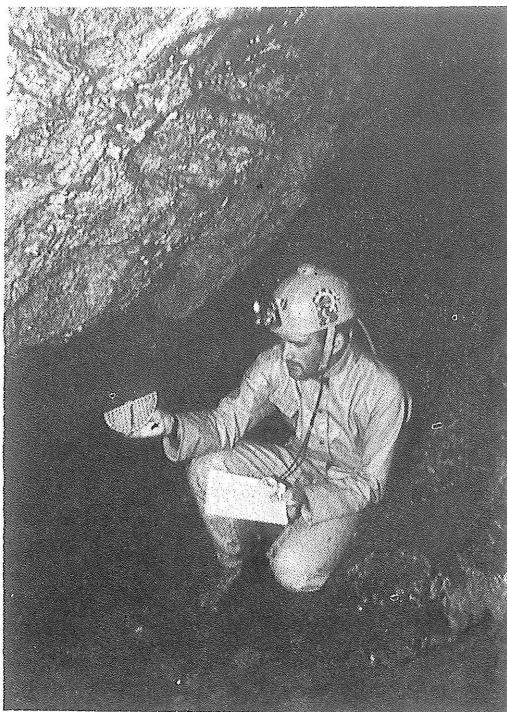
Nadalje, češći odlasci u krške predjele i speleološke objekte izvan naše zemlje obogaćuju naše znanje o tim pojavama, a uz to pridonose i afirmaciji naše speleologije u svijetu uspostavljanjem kontakata sa speleolozima iz tih zemalja.

Negativnosti koje proizlaze iz šarolikog sastava ekipe velikih ekspedicija (ljudi iz različitih društava, gradova) izostaju jer se svi članovi ovakvih manjih ekspedicija dobro međusobno poznaju, nisu potrebne posebne pripreme i uvježbavanja jer su sposobnosti i karakteristike svakog pojedinca svima dobro poznate.

Treba istaći da smo mogli speleološki istražiti više područja da smo posjedovali vlastito prijevozno sredstvo. No, uprkos nedostacima, odluka da se putuje javnim prijevozom (što znači i ograničenost u kretanju) ipak se isplatila.

Težak je problem s kojim smo se suočili tokom putovanja bio je taj što nismo imali precizne karte te smo mnoge objekte otkrivali tek na terenu i tako se učili na greškama.

I na kraju, ekspedicija je dokazala da je, s obzirom na našu ekonomsku situaciju, ovakav način organiziranja većih akcija izvan naše zemlje najprimjereniji našim materijalnim i organizacijskim mogućnostima.

Špilja AK Köprü Magara

Foto: D. Cucančić

AK KÖPRÜ MAĞARA

Špilja se nalazi u kanjonu rijeke Dimdžay, do kojeg se dolazi od grada Alanyje neasfaltiranom cestom prema selu Gümüşkavak. Nakon desetak km dolazi se na most Ak köprü; oko 600 metara prije njega nalazi se ulaz u objekt, koji je vrlo uzak i neprimjetan jer je smješten na strmim stijenama 30 m iznad rijeke, a isto toliko metara ispod ceste. U blizini se nalazi ulaz u drugu špilju, dugu 130 m.

Opis špilje. Nakon uskog ulaznog dijela dolazi se u kanal širine 4—5 m, visine 1—2 m. Kanal je kos jer je špilja nastala u kosoj pukotini. Sa desne strane u smjeru pružanja špilje nalazi se paralelan kanal koji se s glavnim spaja na nekoliko mjesta. Ukupna dužina objekta iznosi 240 metara, vertikalna visinska razlika je 17 m, lako je prohodan i suh. Topografski snimio Eduard Kireta.